

Đa dạng hóa nguồn vốn để mở rộng dư địa tăng trưởng cho doanh nghiệp

06:21 22/05/2026

Trong bối cảnh nhu cầu vốn của nền kinh tế ngày càng lớn, đặc biệt ở khu vực doanh nghiệp nhỏ và vừa (DNNVV), việc phát triển đồng bộ thị trường vốn và các mô hình tài chính mới đang được xem là giải pháp quan trọng nhằm giảm áp lực lên hệ thống tín dụng ngân hàng và mở rộng khả năng tiếp cận vốn cho doanh nghiệp.

Theo Báo cáo kinh tế tư nhân Việt Nam năm 2025 do Liên đoàn Thương mại và Công nghiệp Việt Nam công bố, tiếp cận vốn tiếp tục là một trong những khó khăn lớn nhất của cộng đồng doanh nghiệp hiện nay. Có tới 75,5% doanh nghiệp được khảo sát cho biết họ không thể vay vốn nếu không có tài sản bảo đảm.

Thực tế này đặc biệt rõ nét ở khu vực DNNVV, nhóm doanh nghiệp chiếm hơn 90% tổng số doanh nghiệp của nền kinh tế. Phần lớn các đơn vị này gặp hạn chế về tài sản thế chấp, lịch sử tín dụng và năng lực tài chính, trong khi thủ tục vay vốn ngân hàng vẫn còn khá phức tạp.

Ngân hàng chuyển hướng sang cho vay theo dòng tiền và phương án kinh doanh

Trước áp lực từ thực tế thị trường, nhiều ngân hàng đã bắt đầu thay đổi phương thức cấp tín dụng theo hướng linh hoạt hơn thay vì phụ thuộc hoàn toàn vào tài sản bảo đảm như trước đây.

Doanh nghiệp nhỏ và vừa tìm kiếm cơ hội tiếp cận nguồn vốn mới trong bối cảnh ngân hàng đẩy mạnh cho vay theo dòng tiền và phương án kinh doanh.

Ông Hoàng Trung Hiếu, Giám đốc Trung tâm Chiến lược kinh doanh và phát triển sản phẩm Khối SME của VPBank, cho biết ngân hàng đang đẩy mạnh mô hình đánh giá doanh nghiệp dựa trên dòng tiền, kế hoạch kinh doanh và khả năng vận hành thực tế.

Theo đó, VPBank đã triển khai nhiều gói tín dụng chuyên biệt theo từng lĩnh vực hoạt động, áp dụng các hình thức cấp vốn linh hoạt như cho vay theo hợp đồng đầu ra, đơn hàng, hàng hóa hoặc tín chấp dựa trên phương án kinh doanh.

Trong lĩnh vực nông nghiệp, Agribank cũng đang từng bước thay đổi mô hình cho vay. Đại diện ngân hàng cho biết việc quản lý tín dụng hiện không chỉ dựa vào tài sản thế chấp mà bắt đầu chú trọng hơn đến dòng tiền và hiệu quả sản xuất của khách hàng.

Ở nhóm doanh nghiệp siêu nhỏ và hộ kinh doanh chuyển đổi, SeABank cho biết nhiều đơn vị gặp khó vì thời gian hoạt động pháp lý ngắn, chưa đáp ứng đủ điều kiện vay vốn theo tiêu chuẩn thông thường. Do đó, ngân hàng này đã thiết kế các gói vay riêng cho nhóm khách hàng mới chuyển đổi lên doanh nghiệp, cho phép xem xét cấp tín dụng với doanh nghiệp hoạt động từ ba tháng.

Theo các chuyên gia, xu hướng chuyển từ cho vay dựa trên tài sản sang đánh giá theo dòng tiền được xem là bước thay đổi cần thiết trong bối cảnh nền kinh tế ngày càng xuất hiện nhiều mô hình kinh doanh mới, đặc biệt là doanh nghiệp

công nghệ, thương mại điện tử hoặc khởi nghiệp sáng tạo.

Tuy nhiên, dù hệ thống ngân hàng đang dần cởi mở hơn, nguồn tín dụng vẫn khó có thể đáp ứng toàn bộ nhu cầu vốn ngày càng lớn của nền kinh tế. Theo ước tính của Ngân hàng Thế giới và Ngân hàng Phát triển châu Á, nhu cầu vốn cho các dự án hạ tầng bền vững và thích ứng biến đổi khí hậu tại Việt Nam hiện lên tới khoảng 15-17 tỷ USD mỗi năm.

Kỳ vọng thị trường vốn và VIFC tạo thêm động lực huy động tài chính

Trước áp lực vốn ngày càng lớn, nhiều chuyên gia cho rằng thị trường vốn cần được phát triển mạnh hơn để chia sẻ vai trò cung ứng vốn với hệ thống ngân hàng.

Ông Nguyễn Ngọc Hòa, Chủ tịch Hiệp hội Doanh nghiệp TPHCM, cho rằng cần thúc đẩy các kênh huy động vốn ngoài ngân hàng nhằm giúp doanh nghiệp lớn tiếp cận nguồn vốn dài hạn thuận lợi hơn. Khi đó, hệ thống tín dụng ngân hàng sẽ có thêm dư địa để hỗ trợ DNNVV và các doanh nghiệp siêu nhỏ.

Trong định hướng này, Trung tâm Tài chính Quốc tế Việt Nam (VIFC) được kỳ vọng sẽ đóng vai trò quan trọng trong việc thu hút dòng vốn quốc tế và phát triển các mô hình tài chính mới.

PGS.TS Nguyễn Hữu Huân, Phó Chủ tịch Cơ quan Điều hành Trung tâm Tài chính Quốc tế Việt Nam tại TPHCM, cho biết VIFC đang phối hợp với các cơ quan quản lý để xây dựng đề án sàn giao dịch chứng khoán quốc tế, nghiên cứu thị trường trái phiếu quốc tế, trái phiếu hạ tầng và trái phiếu chính quyền đô thị.

Ngoài ra, VIFC cũng hướng tới việc hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và khởi nghiệp thông qua mô hình gọi vốn cộng đồng (crowdfunding). Theo quy định hiện hành, mỗi doanh nghiệp có thể huy động tối đa 700.000 USD mỗi năm thông qua nền tảng này.

Theo các chuyên gia, đây là hướng đi phù hợp khi phần lớn doanh nghiệp Việt Nam có quy mô nhỏ, khó tiếp cận tín dụng ngân hàng nhưng vẫn cần nguồn vốn để mở rộng hoạt động.

Bên cạnh đó, VIFC còn định hướng phát triển sở giao dịch hàng hóa nhằm hỗ trợ doanh nghiệp nông nghiệp và nông dân tham gia sâu hơn vào chuỗi cung ứng toàn cầu, giảm phụ thuộc vào trung gian và nâng cao khả năng kiểm soát giá bán.

Nhiều ý kiến cho rằng việc đa dạng hóa nguồn vốn, kết hợp giữa tín dụng ngân hàng, thị trường vốn và các mô hình tài chính mới sẽ là chìa khóa giúp nâng cao khả năng chống chịu của doanh nghiệp trong giai đoạn tới.

Trong bối cảnh nền kinh tế bước vào chu kỳ tăng tốc đầu tư giai đoạn 2026-2030, việc mở rộng các kênh huy động vốn không chỉ giúp doanh nghiệp tháo gỡ khó khăn tài chính mà còn tạo nền tảng cho tăng trưởng kinh tế bền vững và nâng cao năng lực cạnh tranh của khu vực kinh tế tư nhân Việt Nam.

Nam Sơn (t/h)